

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 198. szám.

Szerda, augusztus 31.

Magyar katonatisztek.

Nagybecskerek, augusztus 31.

(F.) A közös hadsereg ellen egyik állandó panasza az ellenzéknek, hogy tisztikarában a magyar szellem és felfogás és a magyar elem kevéssé van képviselve. Ez persze csak olyan hangzatos panasz, mint általában az ellenzéki feljajdulások, amelyeknek mindig meg van a hazafias külmauzuk, de lényegileg tartható alapjuk hiányzik.

Mert igaz ugyan, hogy a közös hadsereg tisztikarában túlnyomó az osztrák és a nemzetiségi tiszték száma s hogy kívánatos lenne a magyar elemnek minél nagyobb térfoglalása, ámde épp oly bizonyos, hogy a mai állapotnak oka nem a közös hadseregben rejlik, hanem a magyar társadalom középosztályában, amely bizonyos közönnyel és idegenkedéssel tartózkodik attól, hogy fiait a katonai pályára küldje, holott ennek a felfogásnak legyőzésével magának domináló pozíciót szerezhetne.

Ime itt van ismét egy legújabb bizonyíték annak, hogy a magyar ifjuság nem keresi föl elegendő arányban a katonai pályát s hogy a közös hadsereg vezetősége nagyon örömet látja a magyar ifjuságnak minél nagyobb számban való jelentkezését. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hadügyminiszter kérése folytán rendeletet bocsátott ki, amelyben a magyar jogászifjuságot a hadbírói pályára való lépésre buzdítja, amit a hadügyminiszter avval könnyített meg, hogy 1600 koronás segélydíjat rendszeresített a gyakornokok számára.

Ime tehát ismét van alkalma és pedig könnyítéssel összekötött alkalma a magyar ifjuságnak tért foglalni a közös hadseregben s e mellett biztos és előnyös existenciát találni, különösen pedig a jogászoknak, akiknek szakában ugyanis nagy tulprodukciónak van.

Egyrészt tehát hazafias, másrészt meg saját jól felfogott érdekünkben álló praktikus dolog a hadügy- és a kultuszminiszter rendeletére reagálni s annak előnyeit kihasználni.

S ha erre lesz elég helyes ítélete és belátása a magyar társadalom középosztályának, úgy rövid idő múlva a katonai igazságszolgáltatás terén a magyar tisztielem számottevő helyet fog elfoglalni a közös hadseregben, amelynek kebelében más ágakban oly sok pálya kínálkozik ifjuságunknak.

Iskola- és pályaválasztás.

Nagybecskerek, augusztus 31.

Holnap kezdődnek a beiratások. Minden szülő gondolja meg újból és újból azt, hogy minő pályát válasszon fiainak? A legtöbb szülő elfogult gyermekével szemben. Lángeszt lát a legnagyobb kamaszban is. Okolja a tanítót, a rendszert, az államot, mindenkit, csak a fiát nem, ha ez nem halad eléggé az iskolában. De azért tovább járja; az a húsága, hogy fiából ügyvédet, doktort, tanárt, vagy papot nevel, vakká teszi és csak amikor a fiu felúton fennakad, látja be, hogy hibásan esztek datt. De ekkor sem tér meg, hanem a félig tanult fiúnak hivatalt keres. Felhasználják minden befolyást, összekötést, atyfiúságot és végre sikerül a pályavesztett fiut, miut díjokot valami hivatalba beleszorítani, hol holta napjáig körmölhet és másolhat mint díjok, mert ahhoz, hogy előbbre haladjon, nincs elég képessége, tudása.

De még szerencsétlenebb gyakran az, aki végig küzdötte az összes iskolákat, megszerelte az oklevelet ahhoz, hogy ügyvéd vagy orvos legyen, de ez a sok fáradsággal, meg elég költiséggel megszerzett oklevél nem biztosít neki még százaz kenyeret sem. Ismét csak hivatal után áhitozik, de hát elvégre ezeknek a száma sem

végtelen. Rettenetes nagy baj az, hogy nálunk amogy is túl sok a hivatalnok.

Az ipar és kereskedelem lenézett. Az apa, aki orvost vagy ügyvédet akar fiából faragni, azzal fenyegeti, hogy inasnak adja, ha nem tanul jól. Ezért aztán az ipari és kereskedelmi pályára jobbra olyanok jutnak, akik vagy nem tudnak tanulni, vagy nagyon szegények, vagy nem tanulnak, mert nincs ehhez képességük. Mindkettő nagy baj és ismét csak növeli a pályatúlzott egyének számát. Azokból a szegény fiukból, akik azért léptek az ipari és kereskedői pályára, mert nincs módjukban mást elérni, nagy szegénységük miatt ritkán válik önálló mester vagy kereskedő. Ezek örökös segédek maradnak, vagy pedig beleunva a munkaviszonyba, szintén más pályára tolongnak. Vasúti kalauzok, villamos vasútvizetők, hivatalosolgák stb. lesznek.

Jobbmódu szülők, vagy legalább azok, akik oly viszonyok között vannak, hogy gyermekeiket képesek iskoláztatni, csak ritkán engedik a fiukat az iparos pályára. Pedig éppen ezekre volna itt szükség. Ha a szülők azt a pénzt, amibe a legtöbb esetben sikertelen tanítás kerül, évről-évre eltennék a fiak számára, akkor ebből oly tökélyülne össze, ami untig elég volna arra, hogy fiuk, aki valami mesterséget tanult, ebből a pénzből önállóvá legyen, míg a tudományos pályán jobbra elzúlik és szerencsétlen irkász lesz belőle.

Panaszkodnak, hogy az iparosoknak és kereskedőknek is rossz a sora mostanában. Itt is jobbra tultengés van és ez a pálya sem ad kenyeret. Van a dologban valami. Mostanában igen rosszak a viszonyok és a szertelen szaporodást egyik ág sem bírja el. Csakhogy ennek is van orvossága. Ez az orvosság pedig abból áll, hogy igyekezzünk a magyar piacot teljesen a magyar iparnak és kereskedelemnek meghódítani.

Nincsen egyetlen egy életpálya sem, amely nagyobb tiszteletet érdemelne, amely különb volna, mint a becsületes, tisztos iparos és kereskedő pályája. Elérkezett az ideje, hogy a vagyonosabb szülők is adják gyermekeiket erre a pályára, csak úgy, mint a külföldön mindenütt, ahol nem urnak nevelik a gyermekeket, mint nálunk, hanem az élet viharaira edzett kenyérgyárosoknak.

A „TORONTÁL” tárcája.

Túri Kata.

Énekes színmű 3 felvonásban.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Irtá: **Hegedűs János.**

(8) (Folytatás.)

HARMADIK FELVONÁS.

(Tágas nagy szoba, falai régi arcképekkel díszítve. Falon tükör. Sarokba asztal, székek körbe, fal körül. Ajtó jobbra, balra, hátul.)

1. Túri, Geróné, Zsuzsa.

Túri. (Ünneplő sötétkék magyar ruhába.)

Azt hiszem én komám asszony. jó lesz ez [a szoba; kihordtuk a butorokat tegnap a kamrába.

Elég tágas, jó világos, sok nép elfér benne... el akkor is, ha az egész Debrecen itt lenne.

(Geróné helyeslőleg bólintgat.)

Igaz biz az, ne feledjem

ügyeljen rá hugám

Katicának meg ne mondják

a Zöld Marci sorsát!

Életébe soh'se látta

— Hála, hogy én láttam —

Mégis azt a vad haramját

ugy szereti, áldja

képzelve csak, mit nem mondott,

egyszer a kis dőre

Édes apám hívja meg már

este vendégségre.

S hogy nem álltam én kötélnék

duzzogott vagy két nap;

s még azt mondta, hogy nincs szívem

viszont szívességre.

Geróné.

(Ünneplő öltözetben, sötét alapú, gazdag díszítésű ruhába, magyaros főkötővel.)

Bizza csak rám komám uram,

az egész ház dolgát,

Elvégzem én az egészet

ugy, mint hogyha én tartanám

Kata lakodalmát,

kiadtam a rendeletet

már a cselédeknek.

Ez a szoba nagyon jól van

igy most berendezve.

Az oszonnát körbe hordják

a koszoru lányok,

töltögetni, töltögetnek

majd a jó diákok.

Addig is, míg a vőlegény

megjő a násznéppel,

ide erre az asztalra

(a sarokban levő asztalra mutat)

papramorgót, italt, ételt

hordatok majd én fel.

Túri. Reá bizom, én jó szentem,

kedves komámasszony,

most meg el mék, rendezkedem

az udvari néppel.

(Elmegy.)

Geróné (Túri után).

Én Istenem, én teremtőm,

milyen is a ferfi!

asszony nélkül nem tud élni,

akárhogy beszéli

az ellenkezőjét. Túri

is csak most papolja

jó szándéka, gondolatja

elejét meg végét.

Hogyha én csak most kezdeném,

mit csináljunk máma,

no, hisz' akkor nem is lenne

az egészből semmi.

Elrendeztem már én tegnap

mindent, ahogy kellett,

Most azután várhatom a

lakodalmas népet...

Hopp! de mégis, amíg itt beszélék

feledek... mit mondtam...

(az ajtón ki kiált)

Zsuzsa! Zsuzsa! gyere ide gyorsan.

Zsuzsa. (Csinos, magyaros öltözetű szolgáló, lefont hajjal, kötényvel.)

Parancsoljon a nagyaszonny!

Geróné (kezevel mutogatva).

Hozzatok bort ide;

túri másiást, érmellőkit,

bakatot, meg rámpást,

tudjátok, hogy az emberek

szereti a váltást.

Zsuzsa. (Kötényét két kezével oldalán hátrafelé húzva, gyorsan.)

Igenis kérem!

(Gyorsan fordul, el akar menni.)

Geróné (gyorsan rákiált) várjál te!

Figyeld meg szavamat:

eredj előbb a konyhába,

s mond a főzőnének,

tíz óraa készen legyen,

mert jönnek a népek.

Zsuzsa (ugyan úgy, mint előbb).

Igen is!

(Gyorsan fordul, el akar menni.)

Geróné (rákiált). Várjál te bamba!

Azt is mod, hogy az asztalra,

ide la! (az asztalra mutat) jól értsd meg,

friss pogácsát, meg kalácsot

jó eleve tegyen.

Azután meg keresed fel

gazd' uradat s mondjad:

hozassa fel a pincéből

már az italokat.

Zsuzsa (gyorsan).

Igenis kérem, igenis!

(kifelé menve halkan)

Érti az ördög felit is! (Elmegy.)

(Túri a szin másik ajtaján jön)

Geróné (Túrihoz).

Ép most mondom a Zsuzsinak

keresse komámat

hozassa az italokat...

... vagy megyek én magam! (Elmegy.)

HIREK.

Tájékoztató.

Agózfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

A megyés püspök Budapesten. Desseffy Sándor megyés püspök titkára, Pacha Agost pápai kamarás kíséretében Reichenhaliból Budapestre érkezett, hol néhány hétig szándékozik tartózkodni. Az egyházfejedelem kitűnő színben van és most Budapesten tart utókurát. A püspök a jövő hónapban tér vissza székhelyére, Temesvárra.

Javitóvizsgálatok a polgári- és a felső kereskedelmi iskolában. A nagybecskereki felső kereskedelmi iskolában tegnap és ma tartották a javítóvizsgálatot, amelyen azok a tanulók vizsgáltak le, kik az év végén egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyertek. A polgári iskolában holnap és holnapután tartják meg a javítóvizsgát.

Aranymisés plébános. Mint említettük, Albetz József, a torontói születésű, csikloványai plébános, a csanádi egyházmegye püspökének egyik igen szeretetreméltó rokonszenves tagja, most tartotta csendes visszavonultságban aranymiséjét, mely alkalommal a köztisztelt plébánost elhalmozták minden oldalról szerencsikívánatokkal. A megyés püspök is kivette az ünnepésből részét, amennyiben Albetz Jánost meglehangú levél kíséretében címzetes esperessé nevezte ki.

A bánsági ág. ev. egyház közgyűlése. A bánsági ág. hitv. ev. egyházmegyei gyámintézet tegnap tartotta évi közgyűlését a temesvári ág. hitv. ev. templomban Újházy Dénes kir. erdőtanácsos világi és Soltész Gyula bírdai lelkész egyházi elnökök elnöklése alatt. A gyűlést a szokásos isentisztelet előzte meg, amely alkalommal Kramár Béla kir. tanácsos, főesperes mondott egyházi beszédet s osztotta ki a megjelenteknek az Ur vacsoráját. A közgyűlésen az egyházi elnök előterjesztette évi jelentését a gyámintézetről s a számadást a befolyt adományokról, amelyek közt örvendetes tudomásul szolgált kivált a franzföldi, lajosfalvi és lieblingi helyi gyámintézetek gyűjtése. Ezután megállapította az egyes egyházak segélyét, megválasztotta az egyházi és világi gyámintézeti tisztviselőket. Az egyházmegyei gyámintézet az egyetemes gyámintézet egyházi elnökétől Gyurácz Ferenc dunántúli püspököt óhajtja s reá adta szavazatát. Az ülést az egyházmegyei közgyűlést előkészítő értekezlet követte.

Eljegyzés. Dr. Láng Béla temesvári ügyvéd, ki mint ügyvédjelölt a nagybecskereki aranyifjúságnak kedvelt tagja volt, eljegyezte Goldstein Fülöp temesvári gyáros szeretetreméltó leányát, Böske kisasszonyt.

Leesett a mozdonyról. Súlyos baleset történt a nagybecskerek—karlovai vasúti vonalon. Gulyás Mihály máv. mozdonyfűtő, helybeli lakos ugyanis tegnapelőtt hajnalban Karlova állomáson menet közben a mozdonyról leesett s oly súlyosan sérült meg belsőleg, hogy felépülése kérdéses. Gulyást családja körében ápolják.

Uj levelező-lapok. Nemsokára új levelező-lapokat bocsát ki a magyar posta igazgatósága. Az újítás ezeken az lesz, hogy a címoldalon rovat lesz a feladó neve és címe számára is, ami a levelező-lapok elkallódása ellen igen praktikus intézkedés.

Uj táviró-szabályok. A legutóbbi londoni nemzetközi telegraf-kongresszus határozataihoz képest mindenütt módosítani fogják a táviró-szabályokat. Ausztriában még ebben az évben az osztrák kereskedelmi minisztérium módosítani fogja a táviró-szabályokat. Így valószínűleg nálunk is csakhamar rákerül a sor a táviró-szabályok módosítására. A nevezetesebb reformok, amelyeket a londoni kongresszus elhatározott, a következők: Eddig kereskedők sifirozott táviratot csak a Bernben kiadott „Vocabulaire International” chiffréi alapján válthattak. Ezertul a kereskedők tetszésük szerint való chiffréket használhatnak, ami az üzleti titok megőrzése céljából hasznos intézkedés. Ha az ember nem akarja, hogy táviratát éjjel is kézbesítsék, a távirat elé ezentul a „jour” szót vagy a „j” betűt írhatja. Táviratok fizetel választással tetszes szerinti számú szavakat tartalmazhatnak (eddig legalább tízet kellett tartalmazniok) és a válaszban, kellő fizetés fejében tetszes szerinti szavat lehet használni (eddig legfeljebb harmincat). Ha a címzett elutazott és nem intézkedett táviratai elküldéséről, amennyiben tartózkodási helye ismeretes, utána kell küldeni postán a távirat másolatát. Mindenki kívánhatja, hogy a blankettájá szövegében lévő írásjeleket (pont, vessző stb.) is eltelegrafálják anélkül, hogy ezekért külön díj járna. Igen fontos intézkedés, hogy ezentul bizonyos határidő alatt a táviróhivatalnak kézbesíteni kell a táviratot, különben a címzett, ha a késést a hivatal okozta, kártérítést beperelheti. Szomszédos forgalomban és direkt vezetéssel összekötött országok közt ez a határidő 12 óra, más európai állammal vagy ezen állammal direkt összeköttetésben lévő nem európai országgal való forgalomban 24 óra, minden más összeköttetésnél 72 óra.

A pancsovai vasúti állomás. Pancsova városra felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy az ottani egész vasúti személyforgalom a temesvári állomáson bonyolítottassék le. A kereskedelmi miniszter a felterjesztésre

most azt válaszolta, hogy míg a temesvári állomáson a szükséges kibővítések meg nem történnek, addig a torontói helyi érdekű vasutak befutása nem eszközölhető.

Iskolai hirdetés. A t. c. szülők s gyámok becses tudomására hozzuk, hogy a „Miasszonyunk”-ról nevezett szegény iskolánövérk vezetése alatt álló róm. kath. Szathmáry-fele leánytanintézetben, nevezetesen annak 6 osztályu elemi népiskolájában, 4 osztályu magán elemi iskolájában, 4 osztályu polgári iskolájában s az evvel kapcsolatos 2 évfolyamu kézimunkatanfolyamában, az 1904—905. évre szóló beiratások szeptember hó 1., 2., 3. délelőtt 8—12. délután 2—5 óráig eszközölhetnek. Szeptember hó 5-én, délelőtt 8 1/2 órakor ünnepélyes „Veni sancte” után kezdődnek a rendszer előadások. Nagybecskerek, 1904. augusztus 20. Az igazgatóság.

Módszított díjtételek. A torontói helyi érdekű vasutakon folyó évi május hó 31-én, a versce—kubini helyi érdekű vasuton pedig f. évi június hó 3-án lejárt adómentesség folytán ezen két helyi érdekű vasutnak a M. A. V. kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak közös árudíjszabásához f. évi január hó 1-ével kiadott „Függelék”, valamint a f. évi díjkezdőmennyei a feut kitett napokkai kezdődőleg több pontra nézve megváltozott. A részletes változások bármely vasúti pénztárnál kaphatók.

A kidobott legény boszúja. Mint Karánsebesről írják: Gruja Miklós 22 éves szűcssegéd minap este 10 óra táján nyílt utcán loszurta Burián Miklós 18 éves gyári munkást, aki nyomban kiszendvedett. A gyilkosság előzményei a következők: A Bárány-korcsmában zajos mulatott egy mesterlegényekből és munkásokból álló társaság. A zsongás olyan méreket öltött, hogy a korcsmáros 10 órára kitézte a zárórat. Legfelkezetlenebb volt az egész társaságban Gruja Miklós, akit a korcsmáros felszólítására a többiek 9 órakor kidobtak a utcára. Gruja dühében hazafutott, magához vett egy éles konyhakést és azzal losbe állott. Tudta, hogy a társaságnak 10 órára ki van adva az ut. Nem sokáig kellett várnia. A társaság az utcára érvén, egyenesen nekirentott Buriánnak és leszurta. Egy másik legényt is le akart szurni, de ennek sikerült elmenekülnie. A csendőrök a gyilkost még az éjjel letartóztatták és átadták a kir. ügyészségnek.

A utipodgyász elszállítás a lakásról. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak központi menetjegyjárodája (Budapest, V., Vigadó-tér 1. sz.) a vasuton feladandó utipodgyászt előszóval, írásban vagy telefon utján való bejelentésre a székesfeváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt megállapított szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasúti podgyázként felveszi, az

2. **Burkus, Kővágóné, Imre fia, előbbiek.**
(Az ajtón kopogtatnak)
Túri. Tessék!
(Burkus, Kővágóné s fia belépnek)
Burkus. Jó napot kívánunk.
(kezet nyújt, kezét fog Túrival, Túri az asszonnyal s fiával)
Túri. Isten hozta nálunk!
Burkus. Mi is igyekeztünk,
Kővágóné. Hogy jókor jöhessünk!
Burkus. Bátyám is jól tudja
ily napon mint máma
betartjuk a szokást:
„jobb előbb”, mint soha!
(Túri, Burkus mind nevetnek, Zsuzsa pálinkás poharakat hoz, az asztalra teszi, kifelé megy a vendégekre bámulva, az Imre diák egy pár oldalpést tesz felé s jól megnézi, Zsuzsi az ajtóból vissza nézve tetszélően rázza magát s kimegy. Imre diák pedig a fejével a távozó után biccent s a szemével hunyorít)
Túri. Éppen jókor jöttök...
(az asztalhoz lép, fogja az üveget, a poharakba tölt)
Egy pohárral töltök
Jó étvágy csináló!...
Hugom asszony lelkem?!
Egy-két csópp nem árt meg!
... iszol te is ücsém?
(Imre diákhoz fordulva ez alatt kitöltötte)
Itt van kérem, tessék!
(Burkus, Túri s a fiu poharat fognak)
Kővágóné.
(40 év körüli nő, uri ruha, magyaros főkötővel, mosolygó arccal mondja)
Köszönöm, nem kérek!
fiam se él veled,
(Imre azonban lehajintja, a mit anyja a hogy meglát, rá kiált)
Ejnye te rossz lélek!
Túri. Hagyja hugom asszony!
(Zsuzsa friss pogácsát hoz, az asztalra teszi s kifelé menet ismétlődik közte s a diák közt az előbbi jelenet)
Ma csak hadd igya meg!
kerüljenek beljebb!
(az oldalajtóra mutat s azon elmennek mind.)

3. **Imre diák, Zsuzsa.**
(Zsuzsa bátran jön, táca n borokat, poharakat hoz, az asztalra teszi, vizsgálódva körül néz s hirtelen egy pogácsát bekap.)
Imre diák.
(20 év körüli diák, fekete szalon öltözetben. Azon az ajtón, a melyiken elment, vissza jön lassan s oda ugrik Zsuzsához, épen midőn a pogácsát bekapja)
Hannu! (Zsuzsa ijedve nyeli a pogácsát)
te read vártam.
(átkarolja s csókolni akarja)
Zsuzsa.
(kiakar bontakozni a diák karjaiból s magától taszítja)
Jaj! majd megfuladtam!
... Nem megy a fenébe!
hát még mi nem kéne?...
itt jön a nagyasszony!...
Imre diák.
(Még mindig viaskodik a lánnyal, aki igyekszik őt magától távol tartani)
Hát bánya a fránya!
(A szín hátsó ajtaján át hangok hallatszanak, hirtelen erőlködéssel megcsokolja a lányt, elereszti s vissza szalad a honnan jött, Zsuzsa szintén arra tart a honnan jött.)
Zsuzsa.
(Kifelé menet piruló arcát kezével simogatja s hamiskásan néz az eltűnt diák után.)
A huncut diákja!...
(Elmegy)
4. **Gerőné, lakodalmi vendégek s előbbiek.**
(A lakodalmi vendégek között fehérbe öltözött koszorulányok. Nagy beszéddel, zajjal jönnek.)
Gerőné. Kerüljenek beljebb.
foglaljanak helyet!
... Kata már öltözik
(A lányokhoz fordulva.)
Nézzétek meg ti is!
(Elmennek a lányok.)
Túri. (Előbbi vendégekkel kijön.)
Isten hozta hozzánk Gilice! jó nászom!
Tréfás kántor uram, kedves Soós barátom!
(Kezet fog a vendégekkel sorba, a vendégek is egymással s majd az emberek az asztal körül, az asszonyok pedig más csomóba leülnek, összejönnek, beszélgetnek. Az Imre diák töltöget, isznak, pogácsát esznek.)

Gerőné. (Az asszonyok között, azokhoz.)
Nem tehettem másként, bármit beszéljenek,
ezt az öreg embert (Túri felé mutat) én nem sérthetem meg;
hisz apám lehetne... Katica meg lányom...
hiszen senkijök sincs, széles a világon
így lettem hát én ma a ház örömanya!
Tréfásné.
(Korosabb nő, uri ruha, magyar fekete főkötővel; fejét előre dugva.)
De kedves galambom... szó ide meg szó oda,
Túri Pál uramnak lehetne asszonya!...
Gerőné. Ugyan hová gondol? ... kántorné
[asszonyom;
Nem mék' én már férjhez... másra van a
[gondom!
Giliczóné.
(Galambosz, öreg, matróna, tiszta feketében, fekete egyszerű főkötővel. Öreges beszéddel, mint a hogy fogatlanok beszélnek.)
Másra-másra lányom... én is voltam
[özvegy...
de mikor zörgettek — Isten ne büntesse meg —
lettettem a fátolt;... Gilicze meg elvett!
Pedig hát én akkor már korosabb voltam,
s biz' a lagzi után... én menyecske voltam!
(Az asszonyok ismét összebujva beszélgetnek.)
Tréfás.
(40 éven felüli, szikár komoly ember, igen intelligens, fekete magyarban. Pohárpálinkát fog egyik kezébe, másikba pogácsát s mondja.)
Vesztetre van nevem, mert bárhová menjek,
egyre azt kívánják: „tréfáljak meg egyet!”
(A társaság mosolyog, Imre diák nevet.)
Persze nem tehetem; elég ha az apám
tréfált meg engemet, örökök hagyta rám
ezt a „Tréfás” nevet! igaz, hogy kántornak
nem volna rossz vagyom, olyan korban
[mint volt
Mátyás idejében Czinkotán a kántor!
... Nálam kárba veszett az ösök tréfája...
szeretem a tréfát, de szám nem csinálja;
elég ha értem „azt” s nem szégyenlem nevem
más ember gyöngéjét soha nem érintem!
(Vége köv.)

illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékolt utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos bevételt és a szükséges vasúti menetjegyet a menetjegyiroda hivatalos helyiségében szolgáltatja ki, vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is elküldi. Az említett menetjegyirodában, melynek helyiségeiben egy idegen forgalmi iroda, olvasóterem, etnográfiai és házi iparbazár, továbbá fürdők számára egy tudakozó iroda létezik, a szükséges összes különféle menetjegyek, még pedig a tervezett utazás megkezdése előtt már néhány nappal előbb is megválthatók és ugyanott bármely utazási ügyben szóval vagy írásban díjmentes felvilágosítás nyerhető.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcokról.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervárról táviratozzák: Mukdenből ideérkezett jelentés szerint a japánoknak az orosz sereg szárnyainak megkerülésére tett összes kísérleteit az oroszok heves küzdelem után visszaverték. Hír szerint a japánok tiznél több ágyút vesztek.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról táviratozzák, az oroszok Örtakunál szétverték egy japán csapatot.

Az oroszok nagy veresége.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: Liaojangból és Sanghaiból érkezett táviratok az oroszok nagy vereségéről adnak hírt. A Liaojangot körülvevő dombokról a japánok most magát a várost bombázzák, a srappelnek több házat felgyújtottak. A japánok körülvettek egy 20.000 főnyi orosz dandárt, amelynek soraiban iszonyu mérszárlást követtek el, úgy, hogy *hatezer orosz elesett*. Az oroszok vad futásban menekülnek, a japánok pedig üldözik őket. Az oroszoknak 50 ágyúja megsemmisült.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: Pétervári jelentés szerint a liaojangi csatánál az orosz csapatok rendben visszavonultak.

Boris nagyherceg Szentpéterváron.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári távirat szerint Vladimirovics Boris nagyherceg tegnap visszaérkezett a harcokról Szentpétervárra.

Királyunk és az olasz király találkozása.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből határozottan megcáfolják azt a hírt, hogy királyunk az ősz folyamán Abbaziában találkozna Viktor E manuel olasz királlyal.

A pécskai pótvalasztás.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti táv.) A pécskai kerületben, ahol Herczeg Ferenc szabadelvűpárti és Zlinszky függetlenségi párti jelöltek között pótvalasztás lesz, a választást szeptember 13-ikára tűzték ki.

Horvát tüntetés Fiumében.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” ered. táv.) Fiuméből jelentik, a horvát ifjakat egyesületbe gyűjtő Szokol társaság tagjai Zengből és Pólaból tegnap Szusákra jöttek, ahol énekekkel, tombolával, görögütéssel, muzsikával egybekötött mulatságot rendeztek. Este a zengi szokolisták a „Hrvatska” nevű hajón visszautaztak innét Zengbe s a hajóra érve gyalázó kifejezéseket kiáltottak a parton álló fumei magyarokra. A fumeiek azonban ezáltal nem maradtak adósak s olyan ellentüntetést rendeztek, hogy a hajónak föl kellett szedni horgonyait, mert különben a hajót is megátámadták volna.

Gyilkos éjjeli őrök.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Lugosról jelentik, a krassószörénymegyei Kernyecsán Piczu Damaszkín és Piczu Péter községi éjjeli őrök boszúból meggyilkolták régi haragusokat, Balagya Alexát. A gyilkosokat elfogták.

Öngyilkosság a temetőben.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” er. táv.) Mint Aradról jelentik, az ottani temetőben Lukács Toma aradi lakos egy fára felakasztotta magát s mire észrevették, már halott volt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1904. augusztus 31.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	10.75
Pestvidéki új	76	—	—	80	10.65
Bánsági új	76	—	—	80	10.75
Bácskai új	76	10.50	10.65	80	—
Rozs elsőrendű				7.80	7.95
„ másodikrendű				7.70	7.75
Árpa takarmány				7.35	7.61
„ ételni való				7.25	7.35
„ sörfőzésre való				0.—	0.—
Zab				7.35	7.55
Tengeri bánsági				—	—
„ másnemű				7.31	7.40
Ropos káposzta				11.50	12.—
„ bánsági				—	—
Köles				0.—	C.—

Határidő-üzenet.

Budapest, aug. 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak ismét csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	10.46
Buza (áprilisra 1905.)	10.76
Tengeri (augusztusra)	7.31
Zab (októberre)	6.97

Közgazdaság

□ **Allatbetegségek.** A földmivélsügyi miniszterium közlése szerint Torontálmegye területén a következő állatbetegségek észleltek a legutóbbi időben:

Lépfene:

nagybecskereki j. Nagytorok 2 u.,
párdányi j. Csebz 2 u.

Veszétség:

csenei j. Tamásfalva, Ujvár;
nagygyógyi j. Németszanád.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvai j. Farkasd,
módosi j. Szerbneuzina 4 u.,
nagybecskereki j. Jankahid,
nagygyógyi j. Nagyösz,
párdányi j. Fény, Gyülvész,
törökkanizsai j. Torontáljózseffalva, Törökkanizsa,
Nagybecskerek.

Ragadós száj- és körömfájás:

nagykikindai j. Mokrin 4 u.,
nagygyógyi j. Kisteremia 8 u. 1 l.,
Nyerő 75 u.

Rühkór:

antalfalvai j. Ozora ló, Tomasevác ló,
csenei j. Klári 2 ló,
nagybecskereki j. Szerbelemér ló,
párdányi j. Magyaritibe ló, Szerb-Ittebe 3 u. ló,
törökbecsei j. Aracs 25 u. ló.

Sertésorbánc:

antalfalvai j. Antalfalva, Baránda 4 u., Torontál-
vásárhely 2 u.,
csenei j. Aurélfalva 2 u.,
párdányi j. Németszanád 4 u.,
törökbecsei j. Beodra 1 p.

Sertésvész:

alibunári j. Számos,
antalfalvai j. Lajosfalva, Ozora, Tomasevác 1 m.,
Torontálvásárhely,
bánlaki j. Kanak, Nagyágj, Nagymargitta 10 u.,
Partos 2 m., Toivádia 17 u., Ujfalva
8 u.,
csenei j. Öregfalva 3 u.,
módosi j. Bóka, Gyér, Módos 16 u., Rudna 1
m., Surján 9 u.,
nagybecskereki j. Ernesztháza 18 u., Itvarkok
14 u., Lázárföld 6 u., Lukácsfalva
1 p., Németszka 37 u., Orlovát 8 u.,
Perlasz 5 u., Románéska 6 u., Szerb-
elemér 8 u., Zsigmondfalva 38 u.,
nagykikindai j. Szerbpádé,
nagygyógyi j. Porgány 2 m., Szerbesanád
5 u., Szerbnagygyógyi 1 sz.,
Valkány 2 m.,

pardányi j. Csebz 1 t., Gyülvész 11 u., Ivánda 1 t.,
Ótelek 2 u.,
perjámosi j. Bogáros, Egres, Perjámos 3 u.,
Szentpéter, Ujszentpéter,
törökbecsei j. Beodra 2 p., Torda,
zsombolyai j. Csösztelek 1 p., Zsombolya,
Nagykikinda 1 t.
Nagybecskerek 8 u.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1904. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 55 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról este:
7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel
6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.;
este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 4 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra
reggel 8 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 58 p.;
délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt
11 óra 38 p.

130.738. sz. 1904.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1905. évben szükséges 23000 q. kőszállításhoz az ennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ilyenkor egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% a legkésőbb 1904. évi szeptember hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti központi főpénztárában letelendő.

Szállításra nézve mérvadó és kötelező a 122.291/96. sz. általános szállítási és a kőszállításhoz 138.882/904. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállítási vonatkozó egyéb részletes módoszatok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségekénél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozókra a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1904. augusztus hóban.

(31) Az igazgatóság
(Utányomás nem díjazatik.)

81.547/904 számhoz.

M. kir. Államvasutak.

Pályázati hirdetmény

pirszén (koks) szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1905. évi január hó 1-től számítandólag egy, illetőleg három éven át, évenként mintegy

750 tonna dió pirszén,
2200 tonna koka pirszén,
1000 tonna darebos pirszén

szükségletet biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1904. évi szeptember hó 20-ig beérkezendők, a bánatpénz pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyisint az általános szállítási feltételek a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám H. emelet 43. ajtó), valamint minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál postai úton is megrendelhetők, megjelölve, hogy az általános feltételek minden példányért 50 fillér fizetendő.

A feltételeknek postai úton való beküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1904. augusztus hóban.

Az igazgatóság
(Utányomás nem díjazatik.)

≡ Droguista ≡

gyakornokot keresek

≡ azonnali belépesre. ≡

Melkuhn Dezső,

Drogueria, Nagybecskerek.

(635-5.1)

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

Hirdetmény.

A törökbecsei járási uti bizottság alulírott elnöke ezennel közhírré teszi hogy a torontálmezei alispáni hivatal 10977/903. sz. a. kelt rendeletével a Melence-tordai járási (vicinális) közuton folytatólag építendő ut kiépítésére 1904. évre előirányzott körübelül 1200 m³ trachyt vagy bazalt kövek és 250-300 m³ perjámosi, morovai vagy ehhez hasonló rostaaljnak szállítását engedélyezte.

A fent említett és a következő 1905-1906. és 1907. években körübelül 600-700 m³ mennyiségben leendő szállítás biztosítása céljából 1904. évi október hó 19. napjának délelőtt 11 órájára a törökbecsei szolgabírói hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti szállítás elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig alulírott főszolgabíróhoz, mint az utbizottság elnökéhez annál is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig megtudhatók.

1904. évi augusztus hó 24-én.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró
utbizottsági elnök.

628-3.3

Bérbe adom

folyó évi november 1-től

HÁZAMAT,

amely egy lakásból áll, 5 szoba, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és fűskamra. Parkírozott udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica-kotárka.

Bővebb felvilágosítást ad: özv. KRSZTICS JOHANNA, a mellette levő házban, vagy levélileg alólírott

Krsztics János,
ügyvéd
Módoson.

605-10.6

≡ FELTÜNŐ UJDONSÁG. ≡

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

505-x.70

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Kávéház és vendéglő.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a nagyhid mellett, a Stagelschmidt János-féle házban lévő

≡ kávéházamat és vendéglőmet ≡

a modern igényeknek megfelelően újonnan átalakítottam. A kávéházban 3 teljesen új, elegáns és modern

Billiard (Seifert-féle)

áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Legyen szabad elégtétellel rámutatnom a sok éven át kitünőnek elismert vendéglőmre, melyben a kiszolgálás gyors, az ételek és italok pedig az elismert legjobbak.

Midőn ezt teljes tisztelettel a n. é. közönség szives tudomására hozom, egyben kérem, hogy bizalmával továbbra is megtisztelni sziveskedjen.

Nagybecskerek, 1904. évi augusztus hóban.

Kiváló tisztelettel

Klein János,
vendéglős.

617-3.3

Nyom nélkül eltűnnek

mindennemű börtisztálanságok és borkütsékek, mint: bórakák, arc- és bőrvörösség stb. stb. a

Bergmann-féle kátrány-kénszappan

(Védjegy: Két bányász.)
mindennapi használata után Bergmann & Co.
gyárából Dresden és Tetschen a/E.

Darabja 60 fillér. Kapható
Basch Ernő gyógytárban, Nagybecskereken.

(433b-20.14)

≡ LEGFINOMABB ≡

CSEMEGE-

≡ SZÖLLŐ ≡

DR. BRÁJER LAJOSNÁL.

637-x.1

Torontál vármegye zombolyai járás főszolgabírájától.

5383/904. szám.

632-3.2

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő nagytőszegi körbába: állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi szeptember hó 20-ig hozzám nyujtsák be.

J vadalom: évi 180 korona fizetés. Minden szülesi eset után 2 korona. Igazoltszegényeknél ingyen köteles segédkezni.

Zombolya, 1904. évi augusztus hó 29-én.

Fóris József,
főszolgabíró.

Gierke Oszkár

≡ Kinematografja ≡

nagybecskereki tartózkodását

vasárnapig,

szept. hó 4-ig meghosszabbítja.

≡ Ma új dísz-műsor. ≡

(633-1.1)

107983/901. számhoz.

M. kir. Államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságán a jövő 1905. évben, esetleg 3 éven át szükséges acél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 3-ának déli 12 órájáig betérjesztendők, a bétárpénz pedig folyó évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag-és Ieltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1904. augusztus hóban.

Az Igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Vendéglősök

figyelmébe!

Négy hold szőlőről való

m a j s

olcsón eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(636-x.1)

Hirdetések

felvétetnek a

„TORONTÁL” kiadóhivatalában.